

Uredniški in upravniski prostori: 2657 S. Lawndale av. Office of publication: 2657 So. Lawndale av. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII. CHICAGO, ILL., petek, 8. avgusta (August 8) 1919. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 186.

Wilson sploh ni govoril o svojih 14. točkah v Parizu.

Tako je rekel državni tajnik Lansing pred senatnim odsekom. Amerika ni imela načrta za ligo narodov. Wilson je sam odobril aneksijo Šantunga. Delavski program v paktu je le "nasvetovalnega" pomena. Senzačna odkritja.

Washington, D. C. — Senat je hotel pri prizadevanju, da izve stranja fakta o mirovni konferenci, prve uspehe, ko je zaslišal državnega tajnika Lansinga. Glavna dejstva, ki jih je izvedel senatni odsek, so: Z ameriškim načrtom za ligo narodov niso nikdar pritiskali. Državni tajnik ne ve, če postoj kopija tega načrta, akoravno je bila spisana. Sedanja ustava za ligo narodov je bolj od ameriškega načrta. Državni tajnik nasprotuje, da senatu predloži zapisnik o razpravah v Parizu, ker bi mogoče razkrili druge narode. Vsi ameriški zapiski so v Parizu in ostanejo tam za nedoločen čas. O štirinajstih točkah niso razpravljali v Parizu. Kolikor je njemu znano, ne bo Združene države prejele nobene odškodnine od Nemčije. Angliško-francosko-ameriška alianca je predsednikova originalna ideja. Odločbo glede Šantunga je sam predsednik odobril. Drugi člani ameriške komisije so protestirali proti šantungski gradnji. Samo predsedniku je znano, če je Japonska podala garancije, da ne šantung Kitajski. Združene države poznajo vse ključne pogodbe, ki so zdaj veljavne. Bivšega kaiserja se ne more lehalno spraviti pred sodišče. Delavske določbe v mirovni pogodbi so samo "nasvetovalne" in ne "obvezne." Mehiki ni bil dovoljen sedež na mirovni konferenci in vstop v ligo narodov. Državni tajnik Lansing je izpovedal pred senatnim odsekom, da niso pritiskali z ameriškim načrtom o ligo narodov na mirovni konferenci v Versaillesu, ravno tako ni bil nikdar predložen vsi mirovni konferenci. Rekel je, da ni bil, da je načrt izdelal predsednik in da je ena kopija še v njegovih posesti. Mr. Lansing je dejal, da je predsednik brzojavil mirovni komisiji, zahtevajoč, da se zaupni zapiski mirovne komisije o ligo narodov ne predložijo francoskemu senatu. Nadaljeval je, da tudi on ni bil nasprotuje, da se izroči ena kopija o razgovorih na mirovni konferenci, ki so se vršili v sekciji o ligo narodov, ker bi mogoče "razkrijalo" druge narode. Povedal je tudi, da je neznano, kdaj senat dobi zapisnik, ker mora nekaj časa ostati v Parizu, da ga tam rabijo. Senator Johnson iz Kalifornije je vprašal, če so razpravljali o predsednikovi štirinajstih točkah na mirovni konferenci. "Mislim, da niso razpravljali o njih," je odgovoril mr. Lansing. "Prav nič niso razpravljali!" je vprašal kalifornijski senator. "Ne, sledili smo večinoma točkam v pogodbi za premirje." "Ali je bila kakšna razprava, da sprejme štirinajst točk?" "Ne spominjam se nobene." Tako je državni tajnik odgovoril na vprašanje za vprašanje in rezultat teh odgovorov je bil tak, kot je na kratko zgoraj omenjen. Dalj časa se je zamudil senatni odsek pri šantungski pogodbi in senator Borah je zastavil poleg drugih senatorjev državneunski vprašanj. V nekaterih odločitvah zadevah je mr. Lansing odgovoril izogljivo, tako da je ne

RUSKE SOVJETSEK ČETE OKUPIRALE ARHANGELSK?

Stockholm, 7. avg. — "Social Demokrat" poroča, da je rusko pristanišče in mesto Arhangelak, kjer je bil sedež zavezniške interventne armade, v rokah ruskih boljševiških čet. Sovjetskim četam se je posrečilo pretrgati zvezo med zavezniki na obrežju Murmanska in Arhangelaka.

JUGOSLAVIJA IZGUBILA PREKMURJE.

Po sklepu komisije smejo Jugoslovani le začasnoma okupirati prekmursko pokrajino.

VPLENEN BOJNI MATERIAL SE NE SME PRODAJATI.

Pariz, 7. avg. — Vrhovni svet mirovne konference je odobril poročilo komisije, ki je preiskala rumunsko-jugoslovansko sporno zadevo v Prekomurju na Ogrski. Komisija je zavrgla zahtevo Jugoslovani za aneksijo Prekomurja, dovolila pa je, da jugoslovanske čete začasnoma okupirajo pokrajino dokler ne bo vprašanje tega ozemlja končno rešeno. Komisija je dalje dovolila, da Jugoslovani dobe majhen košček teritorija v Baranji. (Prekmurje leži na vzhodni strani Mure, kjer bivajo ogrski Slovenci.)

REPUBLIKANSKO-DEMOKRATSKA FUZIJA V NEW YORKU ZA PORAZ SOCIALISTOV.

New York, N. Y. — V treh legislaturnih volilnih okrožjih New Yorka, ki obsegajo 14. senatorski volilni distrikt, je bila zadnje dni izvršena fuzija republikanske in demokratske stranke z namenom, da stari stranki porazita socialistične kandidate za legislaturne poslance in mestne svetovalce. V vseh treh okrožjih imajo socialisti po enega člana v mestnem svetu. Enaka fuzija je izvršena v drugem sodnijskem okrožju.

PRIVATNI INTERESI PROTI PRIVATNIM INTERESOM.

San Antonio, Tex. — Trgovci na debelo z jestvinami so odposlali protestno brzojavko predsedniku Wilsonu, v kateri protestirajo proti odposiljavi enega milijona funtov sladkorja iz armadnih skladišč v Chicago. V žigavem interesu protestirajo trgovci na debelo? Trgovci izjavljajo, da v ljudskem.

Alli so se trgovci na debelo že kdaj potegnili za ljudske interese? Na to vprašanje odgovarja ljudstvo, da še nikdar. V žigavem interesu torej protestirajo po ljudskem mnenju? V svojem! mogoče dobiti popolnoma jasne odgovore na vsem, kar je hotel senatni odsek izvedeti.

SVOBODNA REKA Z MEDNARODNIM PRISTANIŠČEM; ZADER IN ŠIBENIK TUDI SVOBODNA.

Rim. — "Popolo Romano" je poročal v sredo, da bo jadransko vprašanje rešeno vsak hip. Reka z gotovim teritorijem postane svobodna država in pristanišče bo internacionalizirano. Zader in Šibenik na dalmatinskem obrežju bosta tudi svobodna mesta. Grška dobi Epir (južno Albanijo), dočim bo ostala Albanija pod protektoratom Italije.

ZANTEVA ŽELEZNIČARJEV RAZDRŽILA NAZADNJAKE.

SENATOR THOMAS PRAVI, DA JE ZANTEVA PO NAČLONU NALIBRANJU ŽELEZNIČARJEV IZDAJALSKA!

Ameriška trgovska sobornica je tudi med nasprotniki podvignjenja železnic.

Washington, D. C. — Železniške stavke in zahteva po podvignjenju ameriških železnic po Plumbovem načrtu so povročile v senatu selo vrodo razpravo. Nasprotniki podvignjenja železnic so napadali predsednika Wilsona in železniškega ravnatelja Hinesa. Zadnjemu so očitali, da ima premalo poguma nastopiti proti delavcem. Z drugimi besedami to pomeni, da železniški ravnatelj po mnenju nekaterih ljudi postaja prevred slovočko z železniškimi uslužbenci.

Nalibran glasni je bil senator Thomas, ki prihaja iz države Colorado, v kateri imajo Rockefellerjevi interesi velik vpliv.

Dejal je: "Nasproti stojimo zahtevi, ne prošnji, približno od strani šest sto tisoč delavcev, da jim damo osem sto milijonov dolarjev, kar jim nikakor ne bo pomagalo, in njihovemu predlogu, da suspendirajo naš veliki transportni sistem, če tega ne storimo. Drugič stojimo nasproti zahtevi, da sprejmemo takozvani Plumbov sistem, kar pomeni, da konfisciramo za dvajset milijard lastnine in jo izročimo delavcem in drugim, ki jih imenujejo za privatno eksploatacijo. "Železniški uslužbenec so vladni uslužbenec, in tisti, ki štrajkuje, so zakrivali nekaj manj kot izdajstvo. Manj kot en procent našega prebivalstva predlaga, da se prime ta mogočni narod za vrat in da ga z lakoto prisili, da se poda."

V krogu železniških bratovščin se seveda ne strinjajo z razlaganjem senatorja Thomasa in pravijo, da so njegovi zaključki storjeni na napačni podlagi. Če kongres sprejme Plumbov načrt za nacionaliziranje ameriških železnic, ni s tem konfisciral še nobene lastnine in je podaril komu drugemu, ampak bo preprečil, da se v železniški obrat nikdar več ne vrne tisti kaos, ki je bil v železniškem prometu, preden je vlada prevzela kontrolo nad železnicami. V vojnem času je bil doprinesen jassen dokaz, da privatne korporacije niso zmogne obravnavati ameriških železnic v vojnem času in v interesu deželne obrambe je potrebno, da kongres sprejme takozvani Plumbov načrt za nacionaliziranje ameriških železnic.

Nacionaliziranje ameriških železnic po Plumbovem načrtu ne zahtevajo le železničarji, ampak ga zahtevajo delavci in farmerji. To ni manj kot en odstotek ameriškega prebivalstva, ampak je ogromna večina ameriškega ljudstva. Glenn E. Plumb, odvetnik štirih železniških bratovščin, je izjavil, da zbira zagovorniki privatnih interesov ogromen sklad za propagando proti nacionaliziranju železnic po njegovem načrtu. (Dalje na 4. str., 2. kol.)

MESTO BO PRODAJALO MLEKO IN SLADKOR PO 11 CENTOV; BOJ PROTI DRAGINJI.

Chicago, Ill. — Antiprofitarska liga in zdravstveni komisar Robertson sta izdelala načrt, da bo mesto prodajalo mleko po 11c kvort in sladkor po 11c funt. Oboje mislijo prodajati na raznih postajah širom mesta. Mesto bo kupilo mleko po 8 1/2 centa, sladkor pa po 9c funt. Izdelovalci steklenic so se ponudili, da bodo pasteurizirali in natakali mleko z enim centom dobička pri steklenici.

ALI JE ZLEZEL PROFITARJEM STRAH V KOSTI?

CENA V PRODAJI NA DEBELO SO PRIČELE PADATI.

Cena prašičevemu mesu je padla za \$3.50 v osem dnevih.

Chicago, Ill. — Ali je res profitarjem zlezel strah v kosti, je pričelo vpraševati ljudstvo, ko je čitalo v velikih dnevnikih, da jo cena prašičevemu mesu pri sto funtih in v trgovini na debelo padla v enem dnevu za \$3.50. Ali skeptiki so na taka vprašanja odgovarjali, da so se profitarji le potuhili, ker se boje, da kongres sprejme ostre postavbe, in odnehali so z navijanjem cen. Kadar se javno mnenje proti profitarjem, ki so zakrivali sedanji nepokoj v industriji, poče, bodo prišli navijati cene, da bo strah in groza. To je še stara taktika profitarjev, ljudi, ki žive le za profit na tem svetu in nimajo nobenih zvišenih idealov. Kakor se tat iz navade ne poblija, ravnotako se ne spreobrne profitar, ker je njegova edini življenjski cilj nagromadenje denarja v njegovih rokah. V trgovini na debelo so padle cene takole po trdnih poročilih: Pri sto funtih prašičevega mesa za \$3.50, pri bučju koruze za 25c, ri za 12, jecmen za dva centa in bombaž za 4 1/2c.

Gospodinjé dozdej še niso občutili, da se je znižala cena, ker je v navadi, da trgoval na drobno takoj povisajo cene, če v trgovini na debelo plezajo navzgor. Ne znižajo jih pa ne takoj, kadar padajo cene, češ, da morajo preje prodati blago, ki ga imajo v zalogi in so ga kupili po visoki ceni. Koliko časa traja, da so razprodane te blagovne zaloge, je pa odvisno od vsakega posameznega trgovca, ki prodaja blago na drobno. Zvezni državni pravdnik C. F. Cline za čikaški okraj je došel v Washington, da tam priporoči postavbe, s katerimi bo mogoče trdo prijeti profitarje.

Iz zanesljivega vira prihaja vest, da sladkorni trust namerava povisati cene klobučemu, da se ljudstvo na vseh koncih in krajih oglasa proti profitarjem in zahteva, da se najstrožje nastopi proti tem oderuhom, ki nastavljajo ljudstvu pištolo na prsi po banditski metodi: Pločaj, če ne, pa umri lakote! In če ljudstvo noče umreti lakote, se mora pokoriti zahtevi profitarjev in plačati zahtevano ceno. Ljudstvo je primorano, da si pomaga na drug način proti odiranju in zahteva povisjanje mezd. Tovarnarji se vpro zopet tej zahtevi in tako nastanejo nemiri in nepokoji, ki jih ni nihče drugi povzročil kot profitarji. To je napotilo državnega pravdnika iz Chicaga, da je šel v Washington in da priporoči najstrožji nastop proti profitarjem. Napram profitarjem se ne sme kazati mehkega srca, kajti z njimi se ne da pametno govoriti. Izdanih je bilo še dosti svari, za katere so pa profitarji toliko brigajo kot za lanske sneg.

Vsako svareenje profitarjev je zdaj odveč, proti njim bo zalegla le še nekaj resna vladna in kongresna akcija, da pridejo k paritvi. (Dalje na 4. str., 2. kol.)

AVTOKRACIJA JE ZOPET NA KRMILU NA OGRSKEM.

Nadvojvoda Jožef na čelu nove vlade. Sovražniki so planili kakor volkovi od vseh strani po Ogrski. Rumunski ultimati je presenetil zaveznike. Rumunci bi radi skleli Ogre do gola.

SLOVENCJI SO VREGLI BELGRADSKO VLADO OB TLA.

Zemlja. — Po vesteh iz Ljubljane se je izvedelo, da so vladno krizo v Belgradu izvali slovenski ministri zaradi tiranskega nastopanja proti socialistom. Prvi je demisioniral dr. Korosec, potem Gostinčar in nato dr. Kramer narkar je padel ves kabinet, kajti brez Slovencev se koalicijska ni mogla več vzdržati.

700 SOCIALISTOV ZAPRTIH V TRSTU.

Italijanski policisti in lovinsti so razbili "boljševiške" demonstracije.

V LONDONU GOVORE O ODREŽENI RABOTI ZA STEMNO GLAVLJENJE VLADE.

Trst, 5. avg. — (Associated Press). — Danes so bile v Trstu "boljševiške" demonstracije. Več tisoč italijanskih in slovenskih socialistov je korakalo po ulicah, ko so jih napadli policisti in zadržali so v zaporu italijanski nacionalisti. Demonstrantom se je med izgredi posrečilo odrezati električno silo in mesto je brez električne razsvetljave in polnena železnica je prenehala z obratom. Okrog 700 socialistov je bilo aretiranih. Nacionalci, ki so s policisti vred napadli socialiste, so želeli več tisoč glav; nosili so italijanske zastave in vpili: "Doli s sovražniki naše matere Italije! Doli z onimi, ki so se prodali Avstriji in Hrvatomi!"

London, 7. avg. — "Times" je odkril "veliko zaroto" proti angleški vladi. V šlanku, ki so ga blazno ponatili drugi listi, pravi, da so oblasti prepričane, da so sedanji štrajki del zarote za prekučenje sedanjega sistema angleške vlade. Dalje poročajo listi, da je aretirani nek šved, ki je "izpovedal," da je prinesel veliko vsoto denarja iz Ogrske radikalnim delavskim voditeljem v Angliji za financiranje revolucije.

V Liverpoolu so se zadnje noč ponovili izgredi in vojaštvo je zopet streljalo na množice.

KAJ SE ZGODI, ČE OSTNO-ŽELEZNIŠKA DEŽEBA NIMA ČASA?

Joliet, Ill. — Uslužbenec cestno-železniške družbe so že pred prvim julijem predložili svoje zahteve kompaniji. Od prvega julija sem so trajala pogajanja, ki pa niso prinesla nobenega rezultata, ker je družba vedno našla izgovor, da ne more priznati zahtev. Posledica tega zavlačevanja je bila, da so uslužbenec zahtevali in da je bil ustavljen ves promet na cestni železnici med Jolietom in Chicagom. Uslužbenec so stavili več kompromisnih predlogov, katerim je pa družba postavila druge predloge nasproti. To je povzročilo, da so se pogajanja razbila. Stavkajoči uslužbenec se obnašajo popolnoma mirno in oblasti nimajo najmanjšega vzroka, da se umesavaajo v spor med družbo in njenimi uslužbenci.

VREME.

Chicago in okolice: V petek jasno in hladno. Lahki severno-zapadni in severni vetrovi.

Budapešta, 7. avg. — Zavezniška mislija, ki je prišla semhaj, je delagirala nadvojvoda Jožefa, sorodnika bivšega avstrijskega cesarja, za gospodarja Ogrski. Jožef je imenoval Štefana Friedricha, bivšega vojnega ministra, da sestavi novo vlado.

Pariz, 7. avg. — Vrhovni svet mirovne konference je danes prejel poročilo iz Budapešte, da so ogrski reakcionarji s pomočjo Rumuncev strmoglavili socialistično vlado in postavili nadvojvoda Jožefa na čelo nove vlade. Člani socialistične vlade so bili aretirani, ko so imeli sejo v narodni palači in takoj nato je nadvojvoda Jožef pričel organizirati novo vlado. Clemenceau, predsednik mirovne konference, je danes poslal noto poveljniku rumunskih čet, da mora izprazniti Budapešto in se umakniti na črto 25 milj od mesta.

London, 7. avg. — Iz Budapešte javljajo, da se general Holban, poveljnik rumunskih čet, noče pokoriti ukazu mirovne konference, da mora izprazniti Budapešto. Holban je dejal, da se bo poskušal je tedaj kadar dobi ukaz od vrhovne vlade v Bukareštu. Rumunci so pretrgali železniško zvezo med Dunajem in Budapešto in ropajo po deželi. Rumunski vojniki napadajo prebivalce in kraje ter pošiljajo na Rumunsko vse, kar ima kolikaj vrednosti. Ameriški uradniki javljajo, da so rumunski poveljniki zaplenili vsa živila za moštvo in hito za konje kljub dejstvu, da prebivalstvo v Budapešti strada.

Kodanj, 7. avg. — Z Dunaja brzojavljajo, da so včeraj dospeli v Budapešto angleške čete pod generalom Gordonom in ameriške čete pod kapitanom Wipsonom.

Berlin, 7. avg. — Po zadnjih vesteh z Dunaja so navlele sovražne armade od vseh strani na Budapešto. Čete protikomunistične "vlade" v Segedinu so dospeli včeraj pred mesto; čete obstoje večidel iz oficirjev stare ogrske armade, katerih je približno 1800. Vsi vojaki te "armade" nosijo črna žalna znamenja in zakleli so se, da jih ne odstranijo dokler se ne osvetijo za nasilja nad njihovimi sorodniki.

8 segedinske fronte je odšlo 2500 francoskih kolonijalcev proti Budapešti. Angleške čete so tudi na poti z Reke, da sodelujejo z ostalimi zavezniškimi silami pri okupaciji Budapešte. Dalje javljajo iz Budapešte čez Dunaj, da so čehoslovaške čete tudi prekorale demarkacijsko črto in odhitile proti Budapešti, da dobe svoj del pri okupaciji.

London, 7. avg. — "Daily Express" je priobčil brezlično depešo iz Budapešte, da so segedinski protikomunisti — ostanki bivše ogrske aristokracije — ponudili rumunskemu kralju Ferdinandu ogrsko krono. Njihov načrt je, da se Ogrska združi z Rumunijo in postane dvojna monarhija. Iz ženeve poročajo, da je kralj Ferdinand došel v Budapešto na čelu glavnega dela rumunske armade v sredo.

Brezlična brzojavka iz Budapešte se dalje glasi, da so Rumunski bombardirali Budapešto iz težkih topov predno so jo okupirali zadnji ponedeljek. 21 granat je padlo v mesto in peka hlja je bila popolnoma porušena in okupantje so obležali mrtvi v razvalinah. Rumunci so ustrelili dvajset ljudi. (Dalje na 5. strani, 2. stolpec.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v obljubljenju n. pr. (Julija 20-18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Posvetite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

NAŠE CESTNE ŽELEZNICE.

Cestne železnice v Združenih državah so skoraj vse v rokah privatnih podjetniških družb, izjemo tvori komaj pol tuceta mest, v katerih občina lastuje del cestnoželezniškega omrežja. Vse te družbe se po družbinah poročilnih nahajajo v slabih finančnih razmerah in skoraj vse brez izjeme zahtevajo, da se poviša voznina in tako garantira privatnim podjetnikom profit.

V Glasgowu, industrijskem škotakem mestu, imajo tudi cestno železnico, ki je občinska lastnina. Darlymple, glavni ravnatelj glasgovske cestne železnice, je podal poročilo, da cestnoželezniško podjetje lahko izvrstno vspeva, če prav je voznina nizka. Cestne železnice so prinesle mestu tri sto tisoč dolarjev dobička, ki ga bo občina porabila lahko v korist občanom. Če pomislimo, da najnižja voznina v tem mestu znaša en cent, najvišja pa osem centov, in da je cestna železnica prepeljala 290,080,376 pasazirjev, ki so plačali po osem centov vcarine, šele razumemo, da ima občinska uprava vzorno urejen cestnoželezniški obrat in da temu obratu stoji na čelu možje, ki ga razumejo obratovati dobičkanosno brez povziranja voznine.

Naše cestne železnice so v privatnih rokah in občine nimajo besede pri nastavljanju ravnatelja, ampak o tem odloči upravni odbor, ki se dostikrat ne ozira na sposobnosti ravnateljeve, ampak so bolj merodajna priporočila, ki jih ima oseba, pogajajoča se za ravnateljsko službo. Če ima družba izgubo, ker je nastavila nesposobnega ravnatelja, pa gre pred komisijo za javne potrebščine in zahteva, da se poviša voznina.

Tako mora pri nas ljudstvo drago plačevati zabitost cestnoželezniških ravnateljev, ker so cestne železnice privatna lastnina.

To je razlika med glasgovskimi in ameriškimi cestnimi železnicami, med občinskimi in privatnim cestnoželezniškim obratom.

Kadar bo ameriško ljudstvo spoznalo to razliko, bodo cestne železnice kmalu postale občinska last in ne bo verjelo velikim dnevnikom, ki venomer kriče, da je boljše, če so cestne železnice lastnina privatnih podjetnikov, kot pa občin.

"Klšte" so dospale v Ljubljano! — Tako poroča patrov list, ki se preseli iz Clevelanda v Chicago. Dobro prijatelji!

V januarju in februarju je pater trdil, da je bila takrat pomoč najbolj nujna in da bi vsaka kasnejša pomoč došla prepozno. Zakaj ni pater poskrbel, da niso "klšte" že v marcu, kot najkasneje, dospale v stari kraj, ker je bila po besedah, ki jih je prinašal njegov "lajbžurnal" takrat pomoč najbolj potrebna, vsaka kasnejša pomoč pa prepozna?

Če kdo trdi, da morajo "klšte" takoj v stari kraj, ker bo pomoč prekasna, če dospo kasneje, faktično pa pridejo na določeno mesto šele v štirih ali petih mescih, tedaj je tak človek lagal. Stvari prav nič ne spremenijo, če je kaj takega govoril navadni grešni človek, ali pa pater, ki se sklicuje, da ima moč odpustiti grehe ali jih pa zadržati, kajti laž ostane laž, pa naj jo izgovori kdorkoli.

Ze parkrat smo vprašali, zakaj patrov "lajbžurnal" ne odgovori na to laž, ali odgovor je bil vedno molk.

Zdaj nam tudi molk pojasnjuje, zakaj je patrov list molčal na ta vprašanja, ker list sam pravi, da je treba molčati, če bi kakšen duhoven (To pomeni pravilno pater. Op. vajuca.), storil kaj takega, kar je graje vredno.

Lopa hvala za take moralne nauke, po katerih mora človek reči, da pater govori najčistejšo resnico, kadar prav debelo laže.

To prepričamo vam. — Patrov nabožni list piše, da naj mu napredni listi naštejejo tiste duhovne, ki so se naveličali patrovega diktatorstva in ne gredo čez drn in strm za njim. Pater se ni obrnil na pravo adresu za take denunciacije, zato je boljše, da povpraša svoje zveste oprede, kajti ti so izurjeni v denunciranju, laganju in obrekovanju, in našel bo mogoče, kar išče.

DOPISI.

Comcast, O. — Delavske razmere v tukajšnji okolici so še vedno iste, kot so v splošnem v vseh Zdr. Državah. Draginja narasča z vsakim dnem.

Slovenec je še prav malo naseljenih v tukajšnji okolici. Vzdržujemo pa eno podporno družtvo in sicer št. 237 SNPJ., katero še precej dobro obstoji.

Bliža se čas konvencije JRZ, na kateri bodo zopet zastopniki naroda izpregovorili, kakšno vlado da zahtevajo v stari domovini, v kateri sedaj vlada pravi kaos.

Pozivljamo rojake širom Amerike, agitirajte za JRZ, podpirajte smotno in moralno to organizacijo, katere namen je izvojevati narodu v starem kraju pravo svobodo in prostost. Narod v starem kraju se ne more ganiti, ne more izpregovoriti. Toda mi lahko, in lahko agitiramo med nami.
Frank Stogovec.

Meadowlands, Pa. — o delavskih razmerah na morjem kaj posebnega poročati, ker ni nič novega in staro ponavljati se pa ne izplača.

Z podpornimi družtvi smo še dosti dobro preobdelani. Imamo namreč štiri podporna družtva, katere pripadajo k različnim jednotam in zvezam. Posebnega napredka na morzem zaznamovati, ker se nihče ne zmeni dosti za napredek.

Toda podočenjati pa na smem tukajšnjih rojakov, ker smo se vendar v toliko združili, da smo kupili stavbo ravno sredi naselbine. Okrog in okrog je lep vrt. Stalo nas je 12 tisoč dolarjev.

Sedaj imamo tukajšnji rojaki vsaj svoje poslopje, v katerem lahko zborujemo in prirejamo zabave ter shode. Temu poslopiju smo dali ime "Slovenski izobr. dom."

Kolikor časa smo lahko točili opojne pijače, je bilo to poslopje nekako shajališče vseh tukajšnjih rojakov.

Dopisnik iz tukajšnje naselbine je v "Glas Naroda" opisaval, koliko strank da je v tukajšnji naselbini in da so prejšnji odborniki opustili svoje urade ter da nočejo nič več delati.

Kolikor so meni znane razmere, ni toliko strank v tukajšnji naselbini kot jih je dopisnik videl. Da je pa stari odbor pustil svoja mesta, pa za vzrok omenjeni dopisnik dobro ve in tudi zakaj, da je nastalo strankarstvo. Lahko mu je znano, da je začetek najtežji in da je nadaljevanje dela veliko lažje.

Omeniti moram tudi še, da se je vrnila v "Slovenskem izobraževalnem domu" šola za državljanstvo, katero je obklovalo okrog 12 do 14 rojakov. Ta šola se je vrnila kakšni štiri mesece, dokler je stari odbor posloval. Ko je pa novi odbor nastopil, se je pa takoj odpovedalo prostore šoli, ker niso mogli plačati najemnine. Dopisnik.

North Chicago, Ill. — Vsakdo mora priznati, da, ko mož umrje ženi in jo zapusti z neprekrbljenimi otroci, ima vdova hud boj za življenski obstanek in marsikatero privede do obupa.

Taka usoda je zadela tudi ženo mojega brata Alojzija Peklaja rojena Kosamerin, kateri je umrl soprog še pred tremi leti ter jo zapustil s tremi neprekrbljenimi otroci.

V petek 18. julija je pa šla a sosedo za delom, katerega je tudi dobila. Z delom bi morala pričeti prihodnji ponedeljek.

Ko pride domov, otrok ni bilo ravno doma. Je odprla plin ter se zadušila.

Pogreb se je vršil v nedeljo 20. julija, katerega so se udeležila družtva "Molka Jednakopravnost", št. 119 SNPJ., katerega članstva je bil bila pokojna tudi članica, ter družtvo "Stoga", št. 14 SNPJ in pevsko odsek "Slov. nar. doma." Najlepša hvala omenjenim družtvom za tako obilno udeležbo ter za darovane vence, posebno še pevskemu odseku "Slov. nar. doma" za krasno petje. Sploh najrdnejša hvala vsem udeležencem pogreba.

Pavel Peklaj.

14 ubitih na letalu v Italiji.

Rim. — Velik Capronijev eroplan je padel iz višine 3000 metrov blizu Verone, ko je bil na poletu in Benetk v Milan, in 14 oseb, ki so bile na letalu, je mrtvih.

VLADA NE BO PODPRLA PODRŽAV. ŽELEZNIC.

Kapitalisti kriče, da Plumbov načrt pomeni smrt sovjeta v Ameriki.

FUZIJA REPUBLIKANOV IN DEMOKRATOV PRIHAJA.

Washington, D. C. — Zastopniki kapitalističnih interesov v Washingtonu so precej vznemirjeni vsled Simsove predloge v kongresu za poddržavljenje železnic; nazadnjaški kongresniki in senatorji kakor tudi člani Wilsonove vlade se pa boje, da bodo železničarji s svojimi zahtevami za poddržavljenje povzročili novo gospodarsko krizo v Ameriki.

Kapitalistični interesi so zagnali krik, da to, kar hočejo železničarske organizacije, ni nič drugega, kakor sovjet in sindikalizem.

Vsa znamenja kažejo, da kongres v letošnjem zasedanju ne bo sprejel predloge za poddržavljenje železnic. Eno je gotovo: Wilsonova administracija ne bo podpirala predloga. Vlada niti najmanj ne misli prijeti a podiranjem sedanjega gospodarskega sistema, čeprav sili na dan nova doba po vsem svetu.

Na drugi strani je pa gotovo, da železničarji na bodo odnehali in morda vprisore generalni štrajk na železnicah. Ako se to zgodi, je velika kriza tukaj. Če pa železničarji in ostali organizirani delavci prenesajo svojo zahtevo za poddržavljenje železnic, premogovnikov in industrij na politična tla kot glavno točko v volilni kampanji pri predsedniških in kongresnih volitvah v prihodnjem letu, tedaj je čisto gotovo, da se bosta obe stari stranki — republikanska in demokratična — združili v eno samo stranko, ki bo predstavljala kapitalizem in business vobee in ki pojde v volilni boj proti vsakemu poddržavljenju. Proti tej stranki bo pa stala mogočna Delavska stranka, kateri se pridruži napredni elementi iz republikanske in demokratične stranke. Boj bo hud, ali o končni zmagi delavstva in socializiranja industrij ni dvoma.

SOCIALISTIČNO LEVO KRILLO RAZDOJENO.

Tajnik Germer pravi, da je krilo razpadlo v dve frakciji.

ENA FRAKCIJA SE IMENUJE "KOMUNISTIČNA STRANKA."

Chicago, Ill. — Adolph Germer, tajnik ameriške socialistične stranke, je te dni informiral javnost, da je "levo krilo" socialistične stranke razpadlo v dve frakciji. Ena frakcija se imenuje "Komunistična stranka v Ameriki", druga pa "Levokrilna sekcija socialistične stranke."

Komunistična stranka je pretrgala vse vezi s socialistično stranko in njen glavni stan je v Chicago. Germer pravi, da komunisti obstoje večidel iz tujezičnih federacij, med katerimi so Rusi in Ukrajinci najmočnejši, in pa iz socialistične stranke v Michiganu. Levokrilna sekcija, ki ima svoj stan v New Yorku, ni samostojna stranka, temveč poskuša operirati v socialistični stranki in nameravala bo osvojiti vodstvo stare organizacije na prihodnji konvenciji, ki se odprla v Chicago 30. avgusta t. l. Obe frakciji sta zavrgli politično akcijo in izrekli sta se za revolucionarno "masno akcijo". Nekateri skupine v obeh frakcijah so za nadaljevanje politične akcije, toda le v propagandistične svrhe.

Germer pravi dalje, da se bo nič čudil, če iz sedanjih dveh frakcij "levega krila" nastanejo štiri frakcije. Levokrilci so šli iz stranke skupno in razumeli so se med seboj dokler niso imeli prvo zborovanje, na katerem so se pa april in razdvojili.

Francoski okupirajo Bolgarijo?

London. — Brezlična brojavka iz Berlina, datirana v torek, se glasi, da je general D'Espèrey vohovni poveljnik zavezniških čet na Balkanu, ukazal okupirati vso Bolgarijo vsled neprestanih boljševiških izbruhov in spopadov med bolgarskimi in francoskimi vojaki.

JUGOSLOVANSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Izvrševalni odbor: August Aušin, Mary Aušin, Juraj Bošnjak, Filip Godina, Frank Kerle, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Juraj Kukovac, Tomo Lacković, Chas. Mistaković, Matt Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Nikola Stakić, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni Odbor: Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Oven.

Financijski Odbor: Filip Godina, J. Kukovac, A. J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Tiskovni Odbor: Etbin Kristan, Frank Kerle, C. Mistaković, Jože Zavertnik.

Glavni uredi: A. J. Terbovec, glavni tajnik; A. H. Skubic, pom. tajnik; Filip Godina, blagajnik.

Centralni Odbor: F. Alesh, J. A. Ambrožič, L. Benedik, P. Berger, Josipina Birič, F. Bostič, Anton Bežljaj, V. Cainkar, P. Černe, Tomislav Čiček, F. Dolinar, Jea. Durn, J. Ermene, J. Eržen, A. Flandor, J. Frank, J. Fiers, F. Goren, J. J. Judnich, M. Jurkas, J. Kijan, S. Kavčič, J. Koblar, F. Kočevar, A. Kodrič, J. Koldič, L. Krašnja, A. Krtmančič, J. Kuntelj, A. Lipič, L. Lotrič, J. Matičič, M. Mentony, I. Molek, T. Mota, J. Oblak, L. Pečnik, J. Peternel, M. Potnik, F. Rataja, J. Reselj, A. Šlase, J. Šolihar, F. Šepelj, A. H. Skubic, L. Sterle, A. Suler, J. Terčak, J. Terčelj, L. Truger, M. Verbovec, A. Vidrič, Chas. Wessel, V. Zaitz, Chas. Zibert, A. Zornik, F. Zvanj.

Glavila: Mesečnik: Čas; tednik: Proletarec; dvojednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravnost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružene in prijavitelne centralizirane podporna organizacija: Slovenska Narodna Podporna Jednota (približno 15,000 članov); Jugoslovanska Katoliška Jednota (približno 2,000 članov); Slovenska Delavska Podporna Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 8,000 članov); Slovenski Svobododomiselnja Podporna Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovanska Podporna Zveza Slova (približno 2,000 članov).

Vsa pisma in denarne priljublje naj se pošiljajo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 2437-2441 W. 54th St., CHICAGO, ILL.

ORGANIZACIJA J. R. Z.

Organizacijam pridruženim J. R. Z.

Na seji izvrševalnega odbora J. R. Z., dne 14. julija je bilo sklenjeno, da se vrši III. konvencija JRZ v Clevelandu, na še nedoločeno dan v mesecu septembru. Dan v mesecu ni določen največ radi tega, ker se pripravljajo še neka druga jugoslovanska organizacija za podobno konvencijo in tudi ni še določila dneva. Naša, kakor tudi njihova konvencija, bo izdelala svoj program in če ne bo prevelik ovr, bomo sklenili potem skupno obdržati jugoslovanski kongres, v katerem bo sprejet skupen program. Razumeti je treba, da glej tega kongresa ni še nič definitivnega, ampak za to izvoljeni odbor se še na delu.

To bo ena najnamenitejših konvencij v zgodovini jugoslovanskega naroda, zato je želeli, da vsaka organizacija, ki se strinja republikanski programom, še le zmoro, pošlje svojega zastopnika na konvencijo. Čim večje bo število delegatov, tem večji bo moral uspeh in tudi pritisk na razne vladne in diplomatske kroge.

Prepričani smo, da bodo krajevne in okrožne organizacije JRZ dobro zastopane na konvenciji, vendar da se da konvenciji narodni in vsaobčni značaj, da se da JRZ največje moralno pomoč in oporo od strani celotnega naroda, je potrebno, da naše centralizirane organizacije in samostojna društva pošljejo na konvencijo svoje zastopnike. To je tudi v interesu naroda in organizacij samih, zato se prepričani, da bo Vaša organizacija, oziroma društvo izvolilo delegata in ga poslalo na III. konvencijo J. R. Z. — Omenimo naj, imajo centralizirane organizacije pravico do dveh samostojnih delegatov pa do enega zastopnika; tudi glasila JRZ. so opravičena poslati svojega zastopnika. Sedanji centralni odborniki JRZ. imajo tudi pravico zastopstva na konvenciji. Organizacije trpe stroške svojih delegatov, to je vožnjo in dnevno.

Prosimo izvolite svoje zastopnike takoj, da bodo pripravili na hiter poziv odpatovati na konvencijo. Obvesite nas kedo je izvoljen delegatom, da vam zamoremo z obratno pošto poslati zaštevna povoblastila s katerimi se bodo mogli delegati izkazati na konvenciji.

Upamo, da bo Vaša organizacija dobro zastopana na konvenciji in Vas pozdravljamo.

JUGOSLOVANSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE:

A. J. Terbovec, tajnik.

Robinsove črtice iz Rusije.

Sestavljen Wm. Hard.

Kdo je Karl Radek.

Prvi je bil takozvani "gornji" razred, katerega boljševiki imenujejo buržoazija. Buržoazni razred je gledal na prodiranje Nemcev z nekakšno zadovoljnostjo. Nemci so unčeli sovjetje povsod, kamor so prišli in povsod so obdelali boljševike. To se je dopadlo buržoaziji. Med najvplivnejši predstavnik buržoazije je stal Mihael Rodzičanko, predsednik bivše dume. Rodzičanko je večkrat izjavil, da želi, da bi Nemci vzel Petrograd. Bo njegovemu mnenju, bi to ne bila nobena nevarna stvar za Rusijo, pač pa bi bila sreča. Nemci so vzel Rigo. Ali so naredili kaj slabega v Rigi? Obesili so boljševike — torej so izvršili veliko dobroto. Vrtnutega so odpravili sovjetje in vpostavili staro policijo. To je bilo pri njemu zelo dobro delo.

Polkovnik Wm. B. Thompson, ki je bil prej načelnik ameriškega Radekova krila v Rusiji, je iste dni omenil Robina: "Robins, jaz sem trgovec, ali nikakor ne razumem trgovcev in podjetnikov v Petrogradu. Rad bi obdržal z njimi, toda ne morem, kajti vsi do zadnjega držijo z Nemci." Ruska buržoazija se je veselila nemške zmage, kajti pričakovala je, da ji Nemci povrnejo zaplenjena posestva in vpostavijo prejšnji kapitalistični sistem, kar se je bilo storkilo?

Inozemstvo.

MEDNARODNA SOCIALISTIČNA KONFERENCA V SVIOL.

Češki delegat proti američkemu kapitalu.

Lucerne, Švica. — Na sobotni seji konference je belgijski delegat Vandervelde očital nemškemu delegatu, da so zakrivali moralno propast druge Internacionalne in dejal je, da belgijski delegat je bil pasivni prisotnik konferen-

dem milijonov prebivalcev in Avstrija ni gotova, če bo mogla živeti v takšnih razmerah. Ameriški jeklarški trust se bo postal industrija v Avstriji in Češki. Ženeva. — Tujak poročajo, da so agenti ameriškega jeklarškega trusta kupili jeklarške tovarne Doehlewereke blizu Dunaja in v Duesseldorfu, ki so največje v Evropi, in zdaj se pogajajo za znane Škodove tovarne za izdelovanje topov na Češkem. Ako se jim to posreči, tedaj bodo imeli ameriški kapitalisti monopol v jeklarški industriji v Evropi.

Nikita se ne mara odkupiti. Pariz. — Srbska vlada je ponudila črnogorskemu ekskralju Nikiti 200.000 dinarov letne pokojnine, ako se formalno odpove prestolu. Nikita je pa odgovoril, da hoče imeti svoj prestol, ne pa pokojnino.

Američani dobe toplice na Češkem. Berlin. — "Vossische Zeitung" piše, da se mudi v Karlovih Varih na Češkem komisija ameriških finančnikov in inženirjev, ki preiskujejo tamošnje porcelanske rove, katere misli Čehoslovakija postaviti za novo posojilo iz Amerike. Dalje se poroča, da hoče mesto Karlovi Vari oddati slovoče toplice v najem neki ameriški družbi.

Strajk železničarjev v Kanadi. Montreal, Que., Kanada. — Izvrševalni odbor unije železniških delavcev v Kanadi je odredil splošno glasovanje o vprašanju generalne stavke. Glasovanje bo končano 24. t. m. Delavci zahtevajo 44 ur dela na teden, minimalno plačo 85 centov na uro za mehanike in 60c za pomočnike ter 10c več za vajence. 30.000 delavcev je prizadetih.

Francoški kmečki dninarji zahtevajo osemurni delavnik. Pariz. — Štiri obstoječe organizacije francoskih težakov na kmetijah so se združile in stopile v Generalno delavsko zvezo. Težaki zdaj zahtevajo osemurni delavnik.

Cedorna je odgovoren za poraz pri Kobaridu. Rim. — "Popolo Romano" poroča, da je komisija, ki je preiskala vzroke italijanskega poraza pri Kobaridu v oktobru 1917, zaključila, da so poraz zakrivali militaristični razlogi, za katere so odgovorni general Cadorna, Parro, Capello in Cavaciocchi.

AVTOKRACIJA JE ZOPET NA KRMILU NA OGRSKEM. (Nadaljevanje s 1. strani.) set vojakov ogrske rdeče garde, ki so jih ujeli v predmestju. Ko so Rumunci zasedli glavno mesto, se je pričelo splošno zapiranje ljudi. Vsi oni, ki so bili količjak v zvezi s sovjetsko vlado, so vrženi v ječe. V mestu se je pojavila horda špiunov, ki ovajajo Rumuncev vse osebe, naklonjene komunistom.

Pariz, 7. avg. — Vrhovni svet mirovne konference je prejel uradno poročilo od zavezniških zastopnikov na Dunaju in v Budapešti, da je Rumunija dostavila novi ogrski vladi ultimatum, ki je potekel 5. t. m. ob osmih zvečer. Ultimatum se glasi, da bo vrhovno rumunsko poveljništvo izpraznilo okupirano ogrsko ozemlje, ako ogrska vlada izroči Rumuncem ves bojni material kar ga ima v svoji posesti izvzemši toliko količnik ga je treba za opremo 15.000 mož, ki jih sme Ogrska obdržati pod orožjem za vzdrževanje notranjega miru dokler ne bo sklenjen mir s Rumunijo. Dalje zahtevajo Rumunci, da jim Ogrska izroči 50% vseh železniških vagonov kolikor jih še ima, 300 potniških avtomobilov, 400 tovornih avtomobilov, 30% vse klavne živine kolikor jo je na Ogrskem, 20.000 železniških vagonov pšenice, 10.000 vagonov koruze, 5000 vagonov žemena, 30% vseh poljedelskih strojev, 50 odstotkov vsakega reškega brodogradila in vsa sredstva, kar ga je bilo vpleteno na rumunskih vodah ob fanih. Krog mirovne konference v Parizu so presenečeni valed omejenega ultimatusa in vrhovni svet je večeraj poklical Nikolaja Mi-

suja ter mu izročil noto za rumunsko vlado, v kateri je rečeno, da mirovna konferenca ne more priznati rumunskega ultimata in končna opozarjajo zavezniški Rumuniji, da se naj drži originalnih premirovnih pogojev.

Po zdnjih poročilih ogrska socialistična vlada še eksistira, all vprico rumunskih zahtev mora rezignirati in slediti bo pravi kaos na Ogrskem. Frandozi, ki so pozdravili rumunsko okupacijo Budapešte, so se zdaj zdrznili in svoje navdušenosti in se pridružili stališče ameriške delegacije, da Rumunci niso imeli pravice zasedati Budapešte, a še manj imajo pravice zahtevati kakšno posebno odškodnino od Ogrske; to stališče podpirajo tudi Angleži in Italijani. Francoški vojaški krogi izjavljajo, da rumunska armada ni pod poveljstvom maršala Focha, kajti rumunski general je zavrzel vsa povelja vrhovnega zavezniškega poveljnika.

Po mnenju Američanov v Parizu je rumunski ultimatum direktno kršenje premirja in obljub, ki so jih dali zavezniški ogrskemu ljudstvu, a obenem je krivičen, kajti očitno je, da hočejo Rumunci oropati ogrsko ljudstvo vse letošnje letine, ki je še v klasju.

Budapešta, 5. avg. (Zakasnelo). — Rumunski kralj Ferdinand ima priiti vsak čas v Budapešto, včled česar bo akutna politična situacija še bolj poostrena. Grof Julij Andrássy, bivši avstro-ogrski minister zunanjih zadev, Ernst Garami in dr. Wilhelm Vassony, pripadniki starega avtokratičnega režima, so se vrnili iz Švice v Budapešto.

Komunisti so popolnoma izgubili, toda bati se je nove in strahoviteje vstaje, ako pride na krmlno reakcija. Rumunske vojaške oblasti so rekvirirale vse avtomobile v mestu. Rumunski general Holban je imenovan poveljnikom v mestu in ukazal, da se razoroži rdeča garda. V mestu počiva vse delo in tramvajski vozovi vozijo le podnevi. Pričelo je zmanjčevati živeža, kajti zdaj morajo prehranjevati tudi rumunsko vojskstvo.

Včeraj je došel v mesto francoski polk. Ljudstvo je silno razkačeno napram ententi, katero dolži, da je prevarila Ogrsko. Ogrske čete niso ustavljale Rumuncev, kajti pričakovali smo, da s spremembo vlade pride žir, kakor so nam obljubili zavezniški. Rumunci so ustrelili dvajset ogrskih vojakov brez vsakega vzroka. Ameriški častniki so videli trupla.

U. S. uradni tajni predpisi za varjenje piva. PIVO PO 12c GALONA, ZGANJE PO 57c GALONA. Čemu plačati več? Za izvrstno pivo in visko, ki vsebuje vse "moč", kar si jo želite za jutranji "požirek" in za "povoderek". Vina, likerja, grenčec, kampa in td. se lahko naredi doma iz varnih sestavin, ki se dobe povsod naprodaj. Knjiga jamečnih predpisov v angleščini se dobi za \$1. — ADORA CO., P. O. Box 253, Pittsburgh, Pa.

Kakor v starih časih. Kdor si naredi kaj dobrega je zadovoljen. Po našem navodilu lahko, 10 gal. najboljšje piva, izvari vsak sam doma za \$2.25. Kar pošljemo v vse kraje Unije in Canade v večjih naročilih popust. Za pristnost in kvaliteto Vam jamči tvrdka; Frank Ogler, 6401 Superior, Cleveland, Ohio. Tel. Frincantom 466.

V NAJEM SE ODDA izvrstno občutljivi hotel, z opeke sezidano poslopje, 34 sob, velika obednica, kuhinja in čakalna soba. Tekoča voda, plin in električna razsvetljava v vsaki sobi. Da se v našem za tri leta (lease). Niska cena \$4.000.00. Vsek kdor putuje v ali iz West Virginijo premoretorve se mora vstaviti edino le v Huntington. Hotel je ravno nasprotno portaje C. & O. John Groggway, Washington Hotel, Huntington, W. Va.

DR. JOS. V. GRAHEK odlični slovenski zdravnik in ranecnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otrokja, ženaka in moške bolniki. Uradne ure od 10 ure jutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Code 238 842 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

Driska. Je polna potoba, ki izhaja iz raznih vzrokov. Mnogokrat ima svoje varsko vled življenja narejena udaja ali zalužava. V vsakem slučaju je to znak mišerije, ki je bolesta in na prijetna. Ustavite jo. Rabite Severa's Diarrhoea Remedy

Severa's Diarrhoea Remedy. Severovo Zdravilo zoper drisko. Njena vrednost je preiskovana v zdraviljenju driske, colice, polstnih potob, želodčnih krčev in raznih notranjih nerodov. Dobro je za otroke in odrasle. Cena 30c in 50c davka. Naprodaj v vseh lekarnah. Odklonite imitacija.

LAXCARIN. Izvrstna zmes za zaprtico, slabo prebavo, obistne nerednosti, bolna jetra in proti vsem nerednostim v črevih. Laxcarin je krističen. Vzorec ne stane ničesar. Pošljite 10c za postnino in zavijanje. Šest zavojev stane pet dolarjev in 24c davek. En zavoj stane en dolar in 4c za davek. Se prodava le pri Laxal Medicines Company. — Laxal Building No. 5, P. O. Box 968, Pittsburgh, Pa.

POTREBUJEMO DELAVCE V TOVARNI za TIRE STRIPERS za vozičke (Truckers) za pralnico (Washroom) za sobe zaloge (stock room) kakor tudi za druga dela ki se delajo od kosa. Morajo biti močni in zdravi. Dobra plača med časom ko se učite. Stalno delo. Nobenih delavskih neredov. Pridite osebno ali pa pišite na Factory Employment Office.

THE GOODYEAR TIRE & RUBBER COMPANY, AKRON, OHIO. NAPREDEK. "Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpiraj trgevoe, ki oglašajo v Prosveti. — V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po smerni ceni. ANTON ZORNIK, Hernalis, Pa.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 8. aprila 1904. Inštop. 17. Junija 1907 v državi Illinois. GLAVNI STAN: 2687-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODSEK. PREDSEDNIK: Vincens Conjar, 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hrust, Box 140, Camsburg, Pa. TAJNIK: John Verber, 2704 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berg, 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. SLUGANIK: Anton J. Turbovec, Box 1, Cress, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: Filip Golina, 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. FORTNI ODSEK. Jefe Ambróti, predsednik, Box 351, Camsburg, Pa. John Underwood, 406 Hay St., Springfield, Ill. Martin Zolomon, Box 378, Barbours, Ohio. Jan. Badiš, Box 432, Smiths, Pa. Frank Search, 2800 Frosser Ave., Cleveland, Ohio. BOLNIŠKI ODSEK. OSEBNE OSEBOJE: Paul Berg, predsednik, 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VEDNO OSEBOJE: Rudolf Florick, Box 430, Springfield, Pa. Anton Radick, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OSEBOJE: Anton Štara, Box 104, Cress, Kanza, in Joppat, Mo. Leo Kohn, Box 248, Gilbert, Minn., in Overwood, Minn. Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 18217 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio. Jefe Ambróti, 418 Pines St., Kevsith, Minn. Jan. Kalca, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio. Tiskovni odbor. Vincens Conjar, Jefe Ambróti in Matt Petrovič. ZDRUŽITVENI ODSEK. PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trébi, Box 181, Lawrence, Pa. John Ovan, 248 Englewood, Detroit, Mich. Jan. Štuh, 1101 E. 62 St., Cleveland, Ohio. Mary Udrvil, 1844 So. Roche Ave., Chicago, Ill. VEHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6228 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jefe Zornik. POŠTI — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se šiljo gl. izvrševalnega odbora in odbora sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verber, 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vse stvari bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergu, tajniku bolniškega odbora v gl. uradu. Vse pošiljbe glede potovanja v gl. izvrševalnem odboru in naj pošiljate M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj. Vsi prisilni na gl. poradni odbor in naj pošiljate na naslov: Jefe Ambróti, Box 351, Camsburg, Pa. Vse prisilne proti uradništvo glavnih in naj pošiljate predsedniku izvrševalnega odbora Vincens Conjarju. Vsi dopisi in drugi opisi, seznams, splošni, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glavnim ljudstvom, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki Pozor! Zelo važno! — Čitajte! Po dolgi in težki borbi imate sedaj zopet priložnost hitro in uspešno pomagati trpečim svojim in stari domovini, če njim pošljete denarno pomoč s posredovanjem splošno priznane EMIL KISS BANKE PO KABLOGRAMU. To je neposredna zveza za Kranjsko, Stajersko, Spodnja Koroško, Istrijo, Primorsko, Dalmacijo, Hrvatsko, Slavonijo, Bosno in Hercegovino in s denarnim zavodom "PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA U ZAGREBU". 100 kron velja sedaj \$ 4.25 1000 kron \$ 42.50 Za vsako brzojavno pošiljatev znašajo stroški \$2.50 ne glede nato, kolika je svota. Vse denarne pošiljatev so jamčene. PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV V VSE KRAJE EVROPE. Predna se podatke na potovanje, vprašajte to tvrdko za potrebna pojavnja in navodila. V slučaju potovanja Vam ta tvrdka preskrbi potrebne protore, če ji dopeljate oro. — Vsa potrebna pojavnja glede potovanja se dajejo osebno in pisмено brezplačno. Bodite vedno zelo oprezní in ne poskušajte tu in tam s pošiljanjem denarja in stari kraj, temveč se vedno zaupno obrnite na stari in vsakdanje priznane tvrdko, katere pošilja še nad DVAJSET let denar v Vašo storo domovino in katere naslov je: Emil Kiss, bankir, 133 Second Ave. cor. 8. St. NEW YORK, N. Y. Vstanovljena 1898. Posluje pod državni nadzorstvom.

KAJ VAM JE POTREBNO. BERITE V LASTNO KORIST. Pošiljanje denarja. Po John Nemeth State Bank, katere ima zvezo s banko v Zagrebu, morate poslati denar v storo domovino. Potreba in revščina je velika. Zahtevajte cenik. Za denar se Vam garantira. Krone se sedaj zelo po ceni. Kupite krone na bančne nakaznice v John Nemeth State Bank. Zahtevajte, da se Vam vse glede teh nakaznic natančno razloži. Vključite dolarje v banki na knjižico. Pošljite denar na John Nemeth State Bank, kar dolar ima samo tedaj vrednost, ako Vam nosi tuji gotove odloščite. Denar dobiti nazaj kadar hočete. ZANIMIVA NOVIČA. Vseki, kateri je poslal denar domov, naj takoj pošlje svoj naslov in številko nakaznice. John Nemeth State Bank je dobila iz kraja bančne knjige in poštna potrdila, ter jih hoče razposlati po pošti. Ako hočete potovati domov, ne zapustite delo, ampak pišite na spodnji naslov, da se Vam stvar najprej razloži. JOHN NEMETH STATE BANK, 1597 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Klerikalizem bi rad osvojil Jugoslavijo.

Washington, D. C. — Zaduje čase so prišla iz Jugoslavije mnoga poročila, da je Vatikan koncentral v Jugoslaviji svoje zadnje sile, kar jih je imel v bivši Avstro-Ogrski, za rekonstrukcijo Avstrije po starem načinu, da dobi klerikalizem nazaj svojo veliko oblast. Na Češkem je klerikalizem dobil hud udarec, v Nemški Avstriji je brez moči, na Ogrskem je uničen in zadnje zatočišče je še v Jugoslaviji. Poročila vsebujejo izerpke iz gotovih listov Jugoslaviji, ki napadajo klerikalne sile in jim očitajo, da so podaljšale življenje stare monarhije, katere bi bila brez pomoči klerikalizma veliko prej poginila. Neki list piše, da bi rad Vatikan rad oživel klerikalizem v Franciji, naker naker bi pa papež spravil rimsko-katoliška ljudstva v vzhodni Evropi pred francoski protektorat. Srbi pravijo, da bodo pobijali vsak klerikalni vpliv.

Bela Kun in tovariši ne smejo agitirati na Dunaju.

Dunaj. — Vlada avstrijske republike je dovolila pribežališču vodilnim ogrskim komunistom do toliko časa dokler se lahko vrnejo v domovino, toda pod pogojem, da ne bodo vodili nobene komunistične propagande na Dunaju. Sledeči člani bivše ogrske sovjetske vlade so na Dunaju: Bela Kun, dr. Landler, For, Pogany in Rakuzky.

"Amerika tepe Francijo s dolarji."

Pariz. — Francoški bankirji so zelo razburjeni valed padanja franka in naraščanja dolarja na pariški borzi. Kurz dolarja je te dni 7 frankov in 57 centimov. Francoški frank, ki je bil pred vojno vreden 20 centov, je zdaj komaj 12c. — Vodilni francoski bankir je omenil američkemu častnikarskemu poročevalcu: "Mi smo popolnoma v rokah Američanov. Prosim, ne zlorablajte vaše sile. Ako se naval proti franku nadaljuje, bo Francija bankrotirala pred Novim letom. Nemčija nas je tepla s topovi, toda Amerika nas tepe s dolarji. To je bolj lo-povsko."

Dolgovni in izguba teritorije stare Avstrije.

Pariz. — V sredo je avstrijska delegacija dostavila mirovni konferenci zadnji odgovor na mirovne pogoje. Odgovor je zmeren. Avstrija se smatra za poraženo državo, toda pritožuje se, da ji je odvzetega največ ozemlja zlasti na južnem Češkem in na Tirolskem. Dalje se pritožuje Avstrija, da so jim zavezniški prepuštili preveč dolga; dve tretjini avstro-ogrskoga dolga je naloženega novi državi kar je pretežka butara za se-

SANTUNGSKA POGODBA JE SE SPORNA TOČKA

PROTI LIGI NARODOV JE TU DI OPOZICIJA ŠE KREPKA.

Senatni odsek zasliši tudi državne tajnika.

Washington, D. C. — Opozicija v senatu proti santungski pogodbi in ligi narodov se ni zaspala, ampak je še vedno prav živa. Pri javnem zaslišanju pred senatnim odsekom je pričela precej živahna razprava, ko je bil zaslišan Norman Davis, finančni svetovalec pri pogajanjih v Versaillesu.

Argumentiranje je pričelo, ko je Davis odklonil, da nastopi, kot ekspert v zadevah lige narodov. Senator Lodge, ki predseduje odseku za zunanje zadeve, je odgovorjal na sugestijo, da naj pride predsednik pred odsek, da se predsednik ni nikdar ponudil, da prid pred odsek in da ni poslal odseku važnih informacij.

Argumentiranje je pričelo, ko je Davis odklonil, da nastopi, kot ekspert v zadevah lige narodov. Senator Lodge, ki predseduje odseku za zunanje zadeve, je odgovorjal na sugestijo, da naj pride predsednik pred odsek, da se predsednik ni nikdar ponudil, da prid pred odsek in da ni poslal odseku važnih informacij.

Senator Lodge je izjavil, da so kitajski mirovni delegatje izrekli dve uri po podpisnem miru v Versaillesu, da podpisajo pogodbo, če se jim dovoli predložiti santungsko afero ligi narodov.

ŽUPAN, KI SE NE USTRAŠI KOMPANIJSKIH RAVNATELJEV.

Elgin, Ill. — Na skupno zborovanje, ki je imelo namen rešiti sporna vprašanja med štrajkaško cestnoželezniškimi uslužbenci in cestnoželezniško družbo, so prišli župani iz mest ob reki Fox, zastopniki uslužbencev in kompanije.

Razprave so postale tako živahne, da je prišlo skoraj do pretepa. Edward Faber, zastopnik kompanije, je izjavil, da družba nima tako visokih dohodkov, da bi lahko privolila uslužbencem povišanje mezd, dasiravno so uslužbenci potrebni tega povišanja mezd.

Odgovarjal mu je A. E. Price, župan mesta Elgina, ki je med drugim tudi tole rekel: "Številke ne lažejo, toda lažnjivi lahko delajo proračune."

Te besede so pa silno zbudile Faberja, kompanijskega zastopnika, da je hotel izvedeti, če je elginški župan mislil njega zadel s temi besedami. Župan Price je pa temu vročekrvnežu mirno odgovoril, da lahko njegove besede obrne po svoji volji. Zdej je bil ogenj v strel, kajti Faber je igral vlogo ujaljene jetrnice in je zahteval, da župan prekliče svoje besede. Župan se ni dal ugnati od kompanijskega zastopnika in švigalo so gorke besede semintje. Bati se je bilo, da pride do pretepa. Končno se je posrečilo napraviti mir, da so lahko nadaljevali z zborovanjem.

Ben Harrington, advokat iz Yorkvilleja, je izjavil, da je vsa narodna uprava gnala in da se železnice slabo upravljajo. Edward McMarrow, član eksekutive cestnoželezniške organizacije, je zahteval, da se Harringtonu vzame beseda. Eni so se strinjali z njegovim predlogom, drugi so mu vgovarjali.

Medtem, ko se vrše pogajanja, je pa več mest ob reki Fox zavilih zvečer v egiptovsko tvezo in nimajo nobene transportne zveze med sabo, ker privatna družba neče popustiti tudi centa od svojega profita. Če bi bila cestna železnica, ki veže ta mesta med sabo, lastnina teh mestnih občin, bi bil spor poravnal že prvi dan, ali bi pa sploh ne prišlo do stavke.

PRIVATNE PREDKONFERENČE O POVIŠANJU VOZNE.

Voznina povišana na 7 in 8 centov.

Chicago, Ill. — Preden je državna komisija podala svojo razsodbo za povišanje voznine, se je raznesel glas, da bo mogoče še državni pravdnik Hoyne imel opraviti s privatnimi predkonferencami, ki so se vršile med predsednikom cestnoželezniške družbe in člani državne komisije, na katerih je ravnatelj L. A. Busby povedal komisarjem, da se mora voznina povišati, če se uslužbencem poviša mezd.

V strokovnih krogih govore, da je bilo zaslišanje pred komisijo brez vsakega pomena, ker ni bila mestu dana prilika, da po svojih zastopnikih preišče zahteve kompanije in se prepriča, če so resnične.

Mestni odvetnik Cleveland je izjavil, da družba in komisija delajo na svojo odgovornost, če povišajo voznino, ker nimajo legalne pravice, da store kaj takega brez dovoljenja mesta.

Državna komisija se ni ozirala na ugovore mestnega pravdnika in je povišala voznino na zahtevo družbe.

Povišanje voznine je sledeče: Odraščeni na ulični železnici sedem centov, otroci pod dvanajstim letom pa štiri cente.

Odraščeni ljudje plačajo na nadulični železnici osem centov, štirnajst centov v Evanstonu, iz Chicago v Oak Park in druga zapadna predmestja osem centov, odrasli ljudje v Evanstonu plačajo šest centov voznine.

Mestni odvetnik Cleveland je naznanil, da se bo mesto bojevalo z vsemi sredstvi proti nelegalnemu povišanju voznine. Če mesto ne podvzame akcije proti povišanju voznine, tedaj je dokaz doprinešen, da se župan strinja s povišanjem voznine in da je bil ves dosedanj boj na sodiščih in pred komisijo proti cestnoželezniškim interesom le pesek ljudstvu v oči.

ALI JE RES ZLEZEL PROFITARJEM STRAH V KOSTI?

(Nadaljevanje s 1. strani.) meti in nehajo plesati okoli zlatega teleta pri lovu za večjim profitom.

V armadnih skladiščih v Chicagu je za sto milijonov dolarjev živil, ki so po izjavi podpolkovnika Unmacha pripravljena na trg. Če pride ta živež na trg in bo dostopen ljudstvu, tedaj morajo pasti cene, pa naj delajo profitarji, kar hočejo.

Da so pričele padati cene, je povzročila silna agitacija proti profitarjem, ki je započela križem Združenih držav. To prizna tudi Everett C. Brown, predsednik borze za živino.

Le sladkorni trust je trmoglav in začel je s protiagitacijo za povišanje sladkornih cen, ker je zdaj čas, da gospodinje ukuhavajo sadje. Tako na pr. trdijo sladkorni trustovi, da je pridelek sladkorne pese v Kaliforniji majhen, sladkor iz sladkornega trsta je pa namenjen v Evropo.

Ali taka agitacija ne vzdrži napram dokazom, ki so neovrgljivi. Če je pridelek sladkorne pese slab v Kaliforniji, še ni doprinešen dokaz, da je pridelek sladkorne pese slab povsod v Združenih državah. Nedavno je poljedelski departament objavil vest, da bo letošnji pridelek sladkorja v Združenih državah tako velik, da ga ostane še nekaj za izvoz. Ravno tako ne določa nobena postava, da mora ves sladkor, pridelan iz sladkorne trsta, v Evropo, kot trdijo sladkorni trustovi.

Sladkorni trustovi nimajo pravice povišati cene sladkorja, ako jim tega ne dovoli ekvivalenčni odbor. Ta odbor dozdaj še ni dovolil povišanja cene in zato je tudi vsako povišanje cene nepostavno.

ZAHTEVA ŽELEZNIČARJEV POVZROČA NEKATERIM LJUDEM KRČE.

(Nadaljevanje s 1. strani.) (ta. Čemu se zbira ta sklad, če manj kot en odstotek ameriškega prebivalstva zahteva nacionaliziranje železnice? Taka manjšina se lahko užene v kozji rog tudi brez velikega sklada, ker ne more vplivati na izid pri prihodnjih volitvah, čeprav so njene vrste krepko stisnene.

Ameriška trgovska zbornica je seveda tudi nasprotna, da se nacionalizirajo ameriške železnice. To vprašanje je dala svojim članom na glasovanje in 99% se je izreklo proti nacionaliziranju. Drugega rezultata ni bilo pričakovati v tej stvari, ki v resnici reprezentira tako majhno manjšino ameriškega ljudstva, da je ni vredno omenjati.

Pri razpravah v senatu so nekateri republikanski in demokratični senatorji kritizirali npravo, da je zanesla železniško vprašanje v kongres, češ, da ima predsednik moč, da reši železniško krizo. Nekateri senatorji, med njimi Kellog iz države Ohio in Pomerene iz Pennsilvanije, so očitali železniškemu ravnatelju Hinesu, da nima poguma pri reševanju železniškega problema.

Senator Cummins je svaril, naj nikar ne obsojajo železničarjev, dokler niso znana dejstva. Dejal je, da je bolj pametno, če se brigamo za domače zadeve, kakor da se troši čas za reševanje tujezemskih afer.

Debate se je udeležilo več senatorjev in vsak je povedal svoje mnenje o železniškem vprašanju s svojega vidika.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

IZ SLOVENIJE.

Kranjska gora. — Pišejo nam: Pri nas imamo zelo hudega kaplana. Šolske otroke v šoli pretepa na zverinski način, tako da prinesejo otroci sledove udarcev domov. Vemo, da so otroci večkrat porodni in potrebni kazni. Ali kaznovati se mora otroke do gotove meje. Ne bomo več trpeli, da bi ta človek še v nadalje pretepal naše otroke, a jih celo telesno poškodoval. Ako ne preneha ta učeni možakar s to svojo metodo učenja in vzgoje, mu preskrbimo potrebnega pouka od drugod.

Delavci pekarnarje Vošnjak v Celju smo štitali notico, ki jo je "Najprej" priobčil dne 17. t. m. o kruhu iz naše pekarnarje. Ker vse to, kar je dopisnik napisal, ne odgovarja resnici, povemo, da pekarnarja Vošnjak ni bila glade snage in reda nikdar med zadnjimi. Pisec omenjenega dopisa tudi ni dokazal, da je dotični kruh kupil v naši pekarni. Da je tu snaga in red, to vemo najbolje mi delavci, ki v njej delamo. Sicer pa se lahko pri največji snagi dogodi, da ostane v kruhu kak močni črv, kot jih je posebno v ameriški moki večkrat najti. Pri sejanju moke pa tudi pri največji pazljivosti lahko izpodlet. Objavljeno notica je torej pretirana. V toliko naj bo s tem krivica, ki se nam je zgodila, popravljena.

Delavci pekarnarje Vošnjak. — Poizkušen roparski umor. — Ljubljanska porota je v ponedeljek pričela s porotnimi razpravami. Prvi je stal pred porotniki Ivan Gašperin, rojen leta 1902 v Študoru pri Bohinju. Obtožen je poizkušenege roparskega umora na Antona Poljanška, katerega je zvalil 11. maja t. l. na severni strani Bohinjskega jezera v samotno stezo in štirikrat ustrelil nanj iz samokresja ter ga ranil v meča. Zagovornik Gašperin je bil dr. Ažman. Obtoženeec se je izgovarjal, češ, da je streljal na Poljanška vsled strahu, ker je metal nanj kamenje. Porotniki so glavno vprašanje roparskega umora soglasno zanikali, potrdili so pa soglasno vprašanje o težki telesni poškodbi. Sodisce je prisodilo Gašperinu po kaz zak. 335, k. z. tri mesece zapore.

Vlom v trgovino Josipa Eberle in Giontinija. — Dne 11. aprila t. l. opoldan se je izvršil vlom v trgovino Giontinija in zlatarja Eberle na Mestnem trgu. Vlomilec Sikst Cattarinich, 18-letni trgovski pomočnik iz Sušaka, Andrej Banachowicz, 17-letni pisar iz eke, in Ivan Lucich, 21-letni strojnik, tudi iz Reke, so iz blagajne Giontinija odnesli 210 K in zlatarju Eberlu zlatih, srebrnih in jeklenih ur v skupni vrednosti 14.510 K. Nato so se vlomilec odpeljali z izvozeckom v Zalog, kjer pa jih je izsledila ljubljanska policija, ki jih je zasledovala v avtomobilu, v neki gostilni. Pri vlomileh so našli še vse ukradeno blago. Po prelitu njih obtožnice in stavljenju nekaterih vprašanj predlaga državni pravdnik kazen v zmyslu obtožnice. Dr. Natlačen je opozarjal v zagovoru Cattarinicha in Banachowicza, da sta žrtvi razmer, na njunino mladost in zanemarjeno vzgojo. Dr. Krejčič je v zagovoru krivde Lucieha, da naj porotniki obtožena oproste, ker vsled česne bolezni slabo vidi in ne more biti opazovalec in ker ga ostala dva tovariša o vlonu nista obvestila. Po krivdoreku porotnikov je prisodilo sodisce Cattarinichu 2 leti, Banachowiczu 3 leta težke ječe in Luciehu 5 mesecev ječe.

Oko 7000 K vrednega voja sta ukradla. — Josip Miklavčič in Blaž Jugovic sta bila obtožena, da sta ukradla v noči 15. aprila t. l. posestniku Pavlu Demšarju v Valterski vas nad sedem tisoč kron vrednega vila, katerega sta odgnala preko Skofje loke do Gašteja. Ponudila sta ga mesarju Hafnerju rekoč, da sta ga kupila na Primorskem za 3500 K. Razpravi je predsedoval predsednik dež. sodišča dr. Papež, obtožbo je zastopal prvi državni pravdnik Bežek. Porotniki so glavno vprašanje o krivdi obsodili Sodisce je prisodilo Miklavčiču 14 mesecev in Jugovicu 12 mesecev težke ječe. Kazen sta obsojenca sprejela.

"Glas Slobode" zopet izšel. Kakor javlja LDU iz Sarajeva, je včeraj prišel zopet izhajati v Sarajevu "Glas Slobode", glasilo jugoslovanske socialistične delavske stranke (komunistov). Kakor je znano, so ga oblasti 1. maja t. l. ustavile, kez so oblasti sanjale o državnem preobratu.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ljubljano in okolice. V preteklem tednu od 15. junija do 21. junija 1919 je iskalo delo 211 moških in 72 ženskih delavskih moči. Delodajalec so iskali 216 moških in 60 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 161. Pri vseh podružnicah "Državne posredovalnice za delo" je od 1. januarja 1919 do 21. junija 1919 iskalo delo 8567 delavskih moči, delodajalec so pa iskali 7885 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 2244. — Delo iščejo: pisarniške moči (340) trgovski sodruzniki in sodruznice (214), služkinje in kuharice (113), hišniki, pazniki, strojni ključavničarji, mehaniki, monterji, strojniki, šoferji, natakariji, poljski in tovarniški delavci in delavke, dninarice, kurjači, kovači, železostrojarji, uradne in trgovske sluga, šivilje, čevljarji, mizarji itd.

Delo na razpolago: rudarjem (900), služkinjam in kuharicami (148), težakom, hlapcem (125), pom. delavkam v pletilni šoli, poljskim in vinogradnim delavcem in delavkam, cestnim in gozdnim delavcem, tesarjem, zidarjem, mizarjem, žagarjem, krojačem, šiviljam, usnarjem, kleparjem, kovačem, kurjačem, slikarjem, pleskarjem, pisarniškim močem itd.

Komisija za preskrbo vračajočih se vojnikov v Ljubljani. Ta komisija je prevzela skrb za invalide cele Slovenije. Po dosežanih dosegih se nahaja v Sloveniji okoli 50.000 invalidov, katero število pa se bo gotovo zvišalo po vrnitvi vseh vjetnikov iz raznih držav.

Namen komisije je ta, da pomore vsem invalidom do človeške eksistence. Preskrbeti jim je potreba popolne obleke in izučiti vsakega posameznika primernege dela, kar je zvezano ogromni mi stroški.

Za one, pa, ki ne bodo nikdar zmožni, da si sami zagotove obstanek, se bo moralo ustanoviti posebne invalidnice, kjer bodo do smrti z vsem preskrbljeni. Večini bo potreba napraviti umetne proteze in jih izučiti v njihovi porabi, za kar je že ustanovljen na državni obrtni šoli pod vojaško upravo invalidni oddelek z več sobami in z nad 200 posteljami ter s štirimi proteznimi delavnicami. Samo za proteze bo potreba v enem letu izdati okoli enega milijona kron.

Na državni obrtni šoli je ustanovljena tudi invalidna šola z osmimi oddelki za izučitev v osmih različnih strokah, katero obiskuje 112 invalidov. Za čas obiskovanja šole se jim izplačuje prispevek po eno krono na dan in za izpodbudo k učenju še po 5 K na teden posebej.

Invalide, ki se hočejo izučiti kake obrti, ki zanje na državni obrtni šoli ni posebnega oddelka, daje komisija potom Zavoda za pospeševanje obrti v uk k mostrom. Ko se izuče, dobe podpore od komisije, ki jim tudi preskrbi orodje in opremo, da odpro delavnice.

Dokler invalid nima ustvarjene eksistence, skrbi zanj komisija. Vled tega ima komisijo ogromne stroške. V prihodnje namerava komisija prevzeti še druge akcije v prid invalidom.

Obehem mora komisija skrbeti tudi za bojne na pljučih, malariji in tuberkulozi. V ta namen je sklenila komisija zidati zavod za tuberkulozne ter prezidati v to svrhu graščino na Golniku.

Komisija za vračajoče vojnike njima sedaj prav nobenih dohodkov in tudi ne zakladov. Da pa more doseči smotre, ki si jih je postavila v načrt, potrebuje več

jih denarnih vsot. Zato podpisana komisija prosi, da ji vsakdo po možnosti nakloni prispevek, ali stalno letno podporo dokler komisija obstoji, ali pa enkratno izdatno podporo.

Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov. Ljubljana, Gradišče 4.

200 Armencev masakriranih.

London. — Semkaj je prišlo poročilo, da so Tartari in Kurdi pomorili 200 Armencev v Karabagu, vzhodno od gore Ararat. Masaker je bil izvršen zadnji teden.

VABILO NA VRTNO VESELICO ALI PIKNIK katero priredi SLOVENSKI DRAMATIČNI KLUB V CONEMAUGH, PA., dne 17. avgusta 1919 na Park Hill, Pa.

- SPORED: 1. Začetek točno ob 1 uri popoldan. 2. Dirka, deklet za šopek cvetic. 3. Dirka, mladencev za bokso cigar. 4. Šaljiva pošta. 5. Šotori z vsakovrstnimi sladkicami kakor v "Ribnici na sejmnu". Ujuzno vabimo vse slavno občinstvo domače iz Conemaugh in vse bližnje okolice, da se mnogostevilno vdeleže te zabave v prosti naravi. Za hladno pijačo in okusni prigrizek boče skrbel veselilni odbor. Vstopnina za moške 25c. Dame so proste vstopnine. OPOMBA: Vsak kdor kupi vstopnico naj isto hrani, ker na vsaki vstopnici je številka za katero bodo eden dobil krasno uro. Vsi na zabavo! K obilni vdeležbi vabi ODBOR!

Naznanilo in priporočilo.

Tem potom naznanjam slovenski javnosti v Ameriki, da sem odprl v New Yorku svojo agencijsko pisarno za

PAROBRODNE LISTKE (ŠIFKARTE) IN ZA DRUGE, V TA DELOKROG SPADAJOČE POSLE.

Ob tej priliki se vsem rojakom, brez razlike, kar najtopleje priporočam! Vsi poslji bodo pod mojimi osebnim vodstvom in zato vsakomur zagotavljam najboljšo postrežbo.

Ako nameravate potovati v stari kraj, ali, ako imate kake druge opravke s starim krajem, ali, ako rabite kako pojasnilo v tej ali oni zadevi, obrnite se name in jaz bom skušal po svojih najboljših močeh ustreci Vam.

Moje geslo je: TOČNA IN POŠTENA POSTREŽBA ZA VSAKOGAR.

Priporočujoč se še enkrat ostajam vam udani

LEO ZAKRAJSEK, 70 — 9th Avenue, New York, N. Y.

CENA KRONAM VEDNO PADA.

Sedaj je mogoče pošiljati denar v staro domovino in sicer na Slovenko v kronah, v kraje zasedene po Italijanih pa v lirah.

Table with exchange rates: Sedanje cene so s poštnino vred: 100 kron ... \$ 4.00, 1.000 kron ... \$ 38.50, 500 kron ... 12.00, 5.000 kron ... 185.00, 500 kron ... 19.25, 10.000 kron ... 370.00

Potuje se tudi lahko v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je za sedaj le kaj malo, zato je boljše, da vsakdo malo potrpi, da se razmere zboljšajo.

Za pojasnila pišite naa: FRANK SAKSEL, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

MOŠKI IN ŽENSKÉ

Ne napravite napake, akaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najizkušenejšega in najboljšega zdravnika v začetku. Dr. Mullin ima 39 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najrazličnejše načine. Valed tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zagurate za svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnične pomoči za vaš denar. Brezplačna zdravniška preiskava potom strofa. Govori vaš materni jezik. Uradno od 9. do 6. V nedeljo od 10. do 2. Dr. B. F. MULLIN, Specialist 411—4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Nasproti glavno pošta.

PRODA SE moderna, dobro stoječa trgovina moških oblek, klobukov, čevljev, i. t. d. v Slovenskem Narodnem Domu, v La Salla, III. Lepa prilika za podjetnega SLOVENCA. Za vsa pojasnila in druge podrobnosti glede prodaje, obrnite se do lastnika F. B. HOFFERLE, 642 First Street, La Salla, III.